

Raadsvoorstel

Datum gemeenteraad: 16 april 2019
Portefeuillehouder: J.G.A. Paans

Datum voorstel: 21 maart 2019
Auteur: Astrid de Gooijer/Dennis van der Graaf
Samenlevingsagenda: ja

Onderwerp:

Effectindicatoren begroting 2019

Voorstel:

1. *Instemmen met het toevoegen van indicatoren op de thema's versterken centrumfunctie, kwaliteit buitenruimte, verbeteren woonaanbod en verbeteren bereikbaarheid;*
2. *Vooralsnog geen kwalitatief onderzoek uit te voeren onder jongeren in Alblasserdam, maar afhankelijk van uitkomsten regionaal verhuisonderzoek – indien wenselijk – een onderzoeksopdracht te formuleren;*
3. *Het bewonerspanel nog voor de zomer 2019 te bevragen op versterken centrumfunctie, kwaliteit buitenruimte en verbeteren bereikbaarheid en de uitkomsten hiervan als nulmeting aan te merken;*
4. *Instemmen met het invoeren van een tweejaarlijks ondernemersgesprek als alternatief voor een ondernemerspanel;*

Inleiding

In de gemeenteraad van 13 november is de begroting 2019 vastgesteld, inclusief het voorstel met betrekking tot de effectindicatoren. Het aangenomen voorstel luidde:

1. In te stemmen met het voorstel effectindicatoren begroting 2019 en vast te stellen:
 - a. De kolom Hoe meten: kwantitatief/kwalitatief/beide?
 - b. De effect indicatoren in de kolom 'kwantitatief meten' met uitzondering van 1) de onderzoeksvraag bij gezondheid en preventie (naar indicator over (relatieve) doorstroom naar dure zorg), 2) de lege cellen in de tabel bij spoor 2 (bij 'blijven in Alblasserdam' en 'verbeteren woonaanbod') en bij spoor 4 (bij alle locomotieven);
2. In te stemmen met de in dit raadsvoorstel opgenomen procesvoorstel om te komen tot:
 - a. Een indicator over (relatieve) doorstroom naar dure zorg voor de locomotief 'gezondheid en preventie';
 - b. Een uitwerking van de kwalitatieve onderzoeksvraag voor de locomotieven:
 - i. Versterken centrumfunctie
 - ii. Gezondheid en preventie
 - iii. Kwaliteit buitenruimte
 - iv. Veiliger Alblasserdam
 - v. Blijven in Alblasserdam
 - vi. Verbeteren woonaanbod
 - vii. Stimuleren ondernemersklimaat
 - c. Nog vast te stellen streefwaarden (harde norm/richting of relatief t.o.v. anderen)

Beoogd resultaat

Met het Onderzoek Centrum Drechtsteden (OCD) is dit raadsbesluit uitgewerkt in een concept voorstel dat op 19 februari jl. met een aantal raadsleden verder is geconcretiseerd en aangevuld, specifiek op de uitwerking van de kwalitatieve onderzoeksvragen. Het voorstel zoals dat in dit advies verder is uitgewerkt kan op steun van deze werkgroep rekenen.

Inhoud

Het advies is opgebouwd aan de hand van de lijst met kwalitatieve onderzoeksvragen onder 2b, indien relevant of inclusief de nog openstaande vragen/punten uit 1b en 2a.

i. Versterken centrumfunctie

Binnen versterken centrumfunctie onderscheiden we drie doelgroepen; bewoners, ondernemers en bezoekers.

Voorstel:

Bewoners: Een extra indicator toe te voegen over de beleving van het centrum en een open vraag voor duiding op het rapportcijfer:

1. *% inwoners dat de beleving van het centrum beoordeelt met een 7 of hoger (7 is streefwaarde).*

Ondernemers: We organiseren tweejaarlijks een ondernemersgesprek waarin ingegaan wordt op een aantal thema's zoals:

- Beleving centrum (dit gesprek is alleen met de groep ondernemers uit de trekkingsgroep Centrum)
- Bereikbaarheid
- Ondernemersklimaat
- Dienstverlening gemeente

Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en ter kennisname naar de gemeenteraad gestuurd.

Er wordt geen extra indicator opgenomen in de begroting 2019. Uiteraard is het van belang dat de ondernemers die meedoen aan dit gesprek een representatief beeld geven van de ondernemers in onze gemeente. De accountmanagers bedrijven zullen actief bedrijven benaderen.

Bezoekers: De gemeente gaat zelf geen onderzoek doen naar beleving van het centrum onder bezoekers, maar gaat in overleg met het VVV over hun rol. Wellicht kunnen zij i.s.m. ondernemers (overnachtingsadressen, restaurants etc) een tevredenheidskaartje ontwikkelen. Er wordt geen extra indicator voor deze doelgroep toegevoegd.

ii. Gezondheid en preventie

Onderzoek naar de doorstroom naar dure zorg is complex (naar aanleiding van het voorstel in 2a). De instroom van dure zorg hangt van meerdere factoren af, niet alleen preventie. Bijvoorbeeld hoe ontwikkelt de vraag naar dure zorg zich in het algemeen? Er zijn weinig voorbeelden van andere gemeenten en onderzoeken die bruikbaar zijn. Een onderzoek dat getracht heeft inzicht te bieden in

hoeverre de inzet op zorg en ondersteuning leidt tot zo min mogelijk specialistische zorg is de Monitor pilots jeugdhulp regio Achterhoek. Dit leidt tot een rapport van ruim 60 pagina's en is zeer kostbaar (richting €30.000-35.000). Het is niet realistisch een dergelijk onderzoek lokaal uit te laten voeren. Vooralsnog nemen we geen extra indicator op voor dit onderdeel. We hechten echter veel waarde aan meer inzicht op dit specifieke terrein. We gaan onderzoeken of een dergelijk onderzoek eventueel in regionaal verband uit te voeren is.

De website Waar staat je Gemeente biedt wel de mogelijkheid om op verschillende beleidsterreinen Alblasserdam af te zetten (benchmark) met andere gemeenten <25.000 inwoners. Dit geeft wel inzicht, zonder actief extra indicatoren of onderzoeken te benoemen of uitvoeren.

iii. Kwaliteit buitenruimte

De gemeenteraad heeft aangegeven meer inzicht te willen in de beleving van de buitenruimte, naast de technische beoordeling op basis van de CROW-normering. Het is mogelijk in het bewonerspanel aanvullende vragen op te nemen over die beleving, van zowel de gemeente in het geheel, het centrum en de eigen buurt in het bijzonder

De volgende indicatoren worden toegevoegd:

1. *% bewoners dat kwaliteit buitenruimte eigen ervaart met een 7 of hoger*
2. *% bewoners dat kwaliteit buitenruimte centrum ervaart met een 7 of hoger*
3. *% bewoners dat kwaliteit buitenruimte Alblasserdam ervaart met een 7 of hoger*
4. *Aantal klachten/meldingen gemeentelijk meldpunt (streefwaarde gelijk of dalend aan vorige meting)*

We hanteren voor 2019 een streefwaarde van een 7.

Ten aanzien van luchtkwaliteit is de werkgroep tot de conclusie gekomen om geen extra indicator op te nemen ten behoeve van de beleving van de luchtkwaliteit. Het separaat beoordelen van de beleving van die luchtkwaliteit is behoudens specifieke doelgroepen (bv longpatiënten) erg lastig.

iv. Veiliger Alblasserdam

Tijdens de werksessie werd de behoefte geuit aan meer diepgang en inzicht in de veiligheidsbeleving van specifieke doelgroepen. De veiligheidsmonitor biedt echter op zichzelf al voldoende cijfers en indicatoren, alleen wordt dat in de standaard rapportage niet altijd zichtbaar. Daarom wordt voorgesteld om direct na het verschijnen van de veiligheidsmonitor in samenwerking met het OCD meer diepgang in de rapportage aan te brengen en een toelichting op de veiligheidsmonitor aan de raad te sturen. Er worden echter geen nieuwe indicatoren toegevoegd.

v. Blijven in Alblasserdam

Wat zijn redenen van jongeren om in Alblasserdam te blijven of te vertrekken? Hoe beleven zij het wonen in Alblasserdam? Dit kwam tijdens de werksessie als aandachtspunt naar voren.

Om in meer kwalitatieve zin iets te kunnen zeggen over de beleving van jongeren, zijn er onderzoeksbureaus die ervaring hebben in kwalitatief bevolkingsonderzoek. Zo heeft het bureau PON in opdracht van onder andere de provincie Noord-Brabant in 2015 onderzoek gedaan naar de

beleving onder jongeren over wonen op het platteland en verwerkt in een rapport Licht op jong (<https://hetpon.nl/portfolio/licht-op-jong-community/>). De kosten voor een dergelijk onderzoek bedragen ongeveer €10.000-15.000. Als idee werd geopperd een dergelijk onderzoek samen met enkele andere kleine gemeenten uit onze regio te laten uitvoeren.

Een alternatief is een tweejaarlijks gesprek met de jongerenraad over hun wensen, behoeftes, interesses etc. Dit gesprek kan eventueel ook onder leiding van het OCD plaatsvinden. Een verslag kan aan de raad beschikbaar worden gesteld.

Beide opties leiden echter niet tot het toevoegen van extra indicatoren voor 2019 en zijn vooral bedoeld voor beleid/richtinggevend.

De raad wordt gevraagd een besluit te nemen over het wel of niet laten uitvoeren van een dergelijk kwalitatief onderzoek. Het advies is om eerst het regionaal verhuisonderzoek af te wachten (zie vi) en afhankelijk van deze uitkomst een kwalitatieve onderzoeksvraag te formuleren.

vi. Woonaanbod

Ten aanzien van woonwensen houdt het OCD vierjaarlijks een verhuisonderzoek. Het onderzoek geeft antwoord op de vragen:

1. Welke verhuisstromen zijn er binnen de regio? Blijven mensen binnen de regio of vertrekken ze uit de regio? Is er een positief of negatief verhuissaldo?
2. Wat zijn de kenmerken van de huishoudens die uit de regio vertrekken of hier komen wonen? Welke doelgroepen zijn te onderscheiden?
3. Wat zijn de vestigings- en vertrekredenen? In hoeverre kunnen huishoudens binnen de regio de woning van hun keuze vinden of kiezen ze voor een woning buiten de Drechtsteden?

Het verhuisonderzoek vindt in 2019 opnieuw plaats. Uitkomsten worden ook dit jaar verwacht. De uitkomsten zijn veelal regionaal, in overleg met het OCD zal er een lokale factsheet worden gemaakt voor de doelgroepen 0-23 jaar en 24-29 jaar.

Voorgesteld wordt voor Alblasterdam een drietal indicatoren aan de begroting toe te voegen:

- *Aantal nieuwbouwwoningen per jaar (hoe meer hoe beter), verdeeld naar diverse waardenklassen*
- *Zoektijd naar een geschikte woning (hoe korter hoe beter)*
- *Gemiddelde WOZ (en verschil tov NL)*

vii. Stimuleren ondernemersklimaat.

Er is een informatiebehoefte over de tevredenheid van ondernemers over de dienstverlening van de gemeente en het ondernemersklimaat. Net als bij het punt versterken centrumfunctie is ons advies om tweejaarlijks een ondernemersgesprek te organiseren, tussen de portefeuillehouder en een aantal ondernemers en hiervan een verslag beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.

viii. Verbeteren bereikbaarheid

In het overzicht met effectindicatoren waren voor de locomotieven in spoor 4 nog geen indicatoren opgenomen. De verplichte indicatoren geven beperkt inzicht in alleen verkeersveiligheid.

Ook tijdens de werksessie is niet gesproken over spoor 4.

Het blijkt lastig een aantal concrete indicatoren te benoemen die iets zeggen over de bereikbaarheid van Alblasserdam. Met de ondertitel van het collegeprogramma in ons achterhoofd (Waarom we hier willen wonen en ondernemen), stellen wij voor in te zoomen op de beleving van de bereikbaarheid bij bewoners en ondernemers en een indicator voor bewoners toe te voegen. Naast het geven van een cijfer vragen we ook om toelichting op dit cijfer.

% bewoners dat de bereikbaarheid van Alblasserdam tussen woon-werk of woon-school ervaart met een 7 (richting) of hoger.

Voor ondernemers wordt dit thema meegenomen in het tweejaarlijks ondernemersgesprek.

Bewonerspanel

Het bewonerspanel is een representatieve groep Alblasserdammers. Tijdens de sessie op 19 februari werd de zorg geuit over een ondervertegenwoordiging van bepaalde doelgroepen. Enkele raadsleden hebben het idee geuit om wanneer zij in gesprek zijn met de inwoners hen te 'werven' voor het bewonerspanel. Hiertoe zal vanuit het OCD een kaartje worden ontwikkeld dat uitgedeeld kan worden. Ook zal de gemeente op haar website en in de Klaroen regelmatig een oproep doen voor dit panel en worden ook de collega's geïnstrueerd actief te werven wanneer zij in gesprek zijn met onze inwoners. Met als doel een groter panel te hebben (kwantitatief), maar hopelijk nog meer representatief (kwalitatief).

Financiën

Indicator	bron	kosten
% bewoners dat de beleving van het centrum beoordeelt met een 7 of hoger	OCD bewonerspanel	€400
% bewoners dat kwaliteit buitenruimte eigen buurt ervaart met een 7 of hoger	OCD bewonerspanel	€600
% bewoners dat kwaliteit buitenruimte centrum Alblasserdam ervaart met een 7 of hoger		
% bewoners dat kwaliteit buitenruimte Alblasserdam ervaart met een 7 of hoger		
Aantal klachten/meldingen gemeentelijk meldpunt (streefwaarde gelijk of dalend aan vorige meting)	Eigen gegevens	-
Belevingsonderzoek jongeren wonen in een dorp	Het Pon	€10.000 – 15.000
Aantal nieuwbouwwoningen per jaar (hoe meer hoe beter), verdeeld naar diverse waardenklassen	Regionaal woononderzoek	
Zoektijd (hoe korter hoe beter)		

Gemiddelde WOZ (en verschil t.o.v NL)		
% bewoners dat de bereikbaarheid van Alblasserdam tussen woon-werk of woon-school ervaart met een 7 (richting) of hoger.	OCD bewonerspanel	€400

De kosten voor de aanvullende vragen in het bewonerspanel worden uit de reguliere begroting gedekt. Er dienen geen structurele middelen voor gereserveerd te worden.

Indien de gemeenteraad besluit tot het laten uitvoeren van een belevingsonderzoek onder de jongeren, zullen deze kosten meegenomen moeten worden in de reguliere P&C cyclus documenten. In welk document is onder andere afhankelijk van de gemaakte keuze over de timing.

Bijlagen

1. Totaaloverzicht van alle indicatoren begroting 2019

De secretaris,
S. van Heeren

De burgemeester,
J.G.A. Paans